

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitottá ben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 frt. — kr.

Félévre . . . 2 frt. 50 kr.

Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám

hova a lap szellemi részét

illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem

adatnak vissza.

Hivatalos közlemények.

— Képviselői közgyűlés. Folyó hó 26 án — kedden — d. u. fél 3 órákor a képviselői közgyűlést tart.

Tárgyak.

1. Fogyasztási adó kezelésének kiadása tárgyabani intézkedés.
2. A Kasinó egyesület kérelme az új vendéghozadókban bérhelyiségek átengedése iránt.
3. Főszolgabírói felhívás értelmében, a központi választmányának szavazati lapok beadása általi megválasztása.
4. Az 1895-ik évi költség előirányzatában előforduló, de ezen évben a különböző címletekre fel nem használt összegeknek az 1896-dig évre való átvitele iránti határozat.
5. Az 1895-ik évi köz költség előirányzatnak „Előre nem látott” kiadások címletében beállított összege a folyó évi rendkívüli kiadások miatt elégséges nem lévén fedezet iránti határozat hozatal.
6. Az 1895-dik évi gyámpénztári adóknak a tartalmak alaptól való kintalása.
7. A eszmadia utca meghosszabbítása céljából Podani Györgynétől megvett ház hely 2000 forintnyi árának mily alaptól való kifizetés iránti határozat.
8. Egyéb időközben befolyó ügyek és előjárói előterjesztések.

Pártoljuk a magyar ipart.

Néhány év óta mindinkább tért foglal annak a tudata, hogy a magyar ipart minden erőnkkel fejleszteni, önállóvá és versenyképesé

tenni kell. Ideje is volt, hogy a nemzet öntudatra ébredjen, hogy belássa, miszerint a jelen sanyaru közgazdasági helyzetből, midőn a gabonatermelés a világpiac mai árai mellett már alig szerepelhet jövedelmező forrásként, csakis önálló erős nemzeti ipar emelheti ki.

Arra, hogy Magyarország a modern ipar-államok sorába léphessen, a szükséges előfeltételek bőven megvannak; kedvező földrajzi fekvése mellett bőségesen megáldva a szükségelt nyers ipari terményekkel egy szélesebb alapokra fektetett mozgalom útján, az állam és társadalom támogatása és pártolása mellett iparunk mielőbb a legszebb virágzásnak indulna, megizmosodna. A kezdeményező lépések már megtették, egymás után alakulnak a gyári vállalatok, a kisiparok is folyton a korszerű haladásra, iparunk tökéletesítésére és fejlesztésére törekednek; a hazai iparcikkek nagynehezen bár, de utat törnek maguknak az üzleti és magán forgalomban, fényesen hirdetve a magyar ipar életképességét.

Minden kezdet nehéz, de százszorosan nehéz a magyar ipari termék meghonosítása. Óriási küzdelmekbe és áldozatokba kerül, míg egy-egy hazai ipartermék terjedését avagy népszerűsítést kivívni sikerül. A legnagyobb foku érdektelenség párosulva az érthetetlen, képzelhetetlen bizalmatlansággal állja útját a magyar ipar megerősödésének.

Az arisztokrácia a nemzetközi divat leghűségesebb uszályhordozója, büszke magyar származására, de azért a lehetőség legvégsőbb határig rendszerint minden szükségleteit elő-

szeregettel a külföldről importálja, mintha bűnnek tartaná, magyar iparcikket vásárolni és használni, a magyar ipart pártolni és erősíteni. A középosztály, a jobbmodu polgárság pedig nagy általánosságban — bocsánat a kitételért — vakon majmolja a felsőbb tizezreket, az arisztokracziát, és szinte vetekedik vele a gyakran gyarló külföldi iparcikkek vásárlásában. Meggondolatlanul mellőzik a becsületes magyar munkát, mely pedig a legtöbbször kivitelben sokkal jobb és a mellett olcsóbb is.

De nemcsak a társadalom részéről tapasztalható a nagyfoku mellőzés, a magyar állam szolgálatában álló nagyszámú hivatalnok kar sem tartja kötelességének első sorban az ország egyik számottevő osztályának, az iparosságnak jólétét a maga részéről is előmozdítani. Bulgáriában például szigorú kormányrendelet kötezi az összes hivatalokat, hogy hazafias és erkölcsi kötelességük tisztán belföldi iparkészítményeket beszerezni. Nem ártana, dicsőségünkre és hasznunkra válna, ha e példát híven követnők.

Hiába, szeretjük a külföldit s nem is gyanítjuk, hogy gyakran külföldi gyanánt hazai gyártmányt veszünk. Akár hány kereskedő van, ki részben, mert érdeklődik nemzete jóléte iránt, részben, mert a magyar gyártmány iparcikk olcsósága, csinos kiállítása és jósága a külföldit tulszárnyalja, haza! iparvállalatnál szerzi be szükségleteit, de csak alatomban és titokban, és óvatosan mellőzi az illető iparcikkek külsején a magyar származást eláruló feliratot, mert tudja, hogy ezzel vevőinek vételkedvét elrontaná.

TÁBUZA.

Novemberben.

Künt járok az őszi határon;
Rojtos, fehér köd ül a tájon,
Mint szemfedő halotti ágyon!

Halott a nyári szép természet
S az ő sorsában az enyészet.
Példázza, érzem, az enyémet!

Az őszi nap bágyadt világa
Ugy rezg be csak a félhomályba,
Mint a gyertya libegő lángja.

S holott virasztok esendben, gyászban:
E nagy ravatlos szobában,
Olyan nyomasztó némaság van!

Oh, hogy elmulás minden itten!
Ki a halálban mást is hittem,
Ne hadj, el engem, Uram Isten!

S már-már e gyászos környezetben
Jobbik magammal küzdelemben
Főlköngő kétség kél bennem...

Mikor e zord, halott határon
— Oh, büvölet! Oh, édes álom!
Uj élet mosolygását látom!

Friss őszi vetés virulását
Egy új kikelet tanuságát,
A jó Isten örök jóságát!

... Oh legyen áldott a vetője.

Adj, Uram Istenem, jövőre:

Arany valóságot belőle!

Szabolcska Mihály.

ŐSBUDAVÁRA.

Törökvilág Magyarországon.

Budapest, 1895. nov. 14

Lesz tehát jövőre két budai várunk. Az egyik a régi, tul a Dunán, a Lánczihíddal szemben, — ez az új — most, épülő királyi palotájával, függő kertjeivel, melancholikus esendjevel. Két főpiacán farkasszemet néz egymással az ébredő nemzet zászlós honvédje, és egy egy elpusztult rendszer haldokló zászlóvivője. Ez a régi vár, és ma már mégis ez az új. A régi bástyák csak itt-ott látszanak inkább diszül, a régi bástyákukat letördelte az új nemzedék és a király palotáját nem a sáncz védi, hanem a nemzet.

A másik budai vár szintén most épül. Oda építik a kiállítás tőszomszédságába. E héten tették meg helyén az első kapavágást. S ez a másik, ez az új budai vár, ez lesz a régi, az ősi vár.

Ősbudavára! Maga e szó is olyan, mintha üzenet volna a multból. Mintha ez volna az az üdvözet, melylyel a magyar nemzet dicsőséges multja köszönti a jövő esztendőben a szorgalmas jelent, mely megülve az ezredéves fennállás ünnepét, e nemzet minden kincsét odarakja a művelt világ elé:

— Ime ez vagyok ma!

S tul a modern kupolás csarnokokon, rámutat az ósdi viharlatta bástyafal közepén kiugró toronyra, melynek homlokán aranybetűkkel van kiverve: Ős-

Budavára — büszkén ejtve a szót:

— Ime ez voltam a multban!

A mult és a jelen. Modern értekezés a nemzet haladásáról a jelen versenyében, egy élni vágyó nemzet nemes harcza a létért, melyben a fegyver, az iparos szerszáma, a harcmező pedig a műhely. Ez a nemzeti kiállítás.

A másik, Ősbudavára, rege a multból, mit esengő rimbe szedett a dalos ajka, s pengeti hozzá kolozán azt a mélabús danát, mely lágyan sír ha szőrelmét dicséri, de csattogó viharba csap át, ha vészben a haza.

Ez a rege most válik valósággá. A kiállításon tul, az állatkert e czélra szánt nagy területen építik fel nemzeti dicsőséges multunk emlékére Ősbudavárának egy részét, ugy a hogy állott harmadfél századdal ezelőtt, a török hódoltság utolsó napjaiban.

Nagy gondnal, fárasztó tanulmányokkal, a mi elpusztult mű történelmi emlékeink gondos és fáradhatlan gyűjtéseivel már egy éve tervezik azt, festők, művészek, írók és műépítésszek. Az ősi budai vár minden háza, minden épülete külön-külön tanulmány volt. Töredezett czimerek vallanak gazdáikra. Az építkezés bizarr, sajátos; kevert. Régi uri magyar házak nyugodt egyszerűségét tarka színekkel, kiugró erkélyekkel, rácsos ablakkal aggatta tele a törökök megszálló serege. A városbíró házában a budai basa székelt. A régi rácz üzleteket örmény- és arabs kalmárok foglalták el, az utca közepéig teregetve portékáikat. A templomok tornyáról leverték a keresztet, hogy helyet adjon a félholdnak, harangszó helyett a müezzin vontatott kiáltása száll alá a toronyból. A piacokon tarkállik a kelet népe, vásárt csapva, prédát osztva.

Igen, valósággal így fog felépülni Ősbudavára,

Innen van az, hogy a hazai ipar és gyári vállalatok tulnyomó része nem tud zöld ágra vergődni, s hogy a vállalkozási kedv nem fokozódik. Óriási összegek vándorolnak ki a ruházati és divatcikkekért hazánkba s ez összegek legnagyobb része itthon maradhatna, ha a közönség megtanulná, megszokná a magyar iparcikkeket beszerezni, a magyar ipart támogatni. Akkor a vállalkozási kedv is élénkülne, létesülne újabb és újabb iparvállalatok, melyek egyes vidékek szegényebb néposztályának bősz keresetét nyújthatnának s ezzel az általános jólétet is előmozdítanák.

Tegyük felre az érthetetlen és okatlan előítéletet, győződjünk meg, hogy sok, igen sok hazai iparcikk nemcsak olcsóbb, de jobb és szebb is az éjig magasztalt, azonban vajmi gyakran silánynak bizonyult külföldi gyártmányoknál és pártoljuk, támogassuk a magyar ipart! Ezt kívánja tőlünk parancsolólag ország anyagi érdeke.

Magyarország millenniuma.

Irtta Bársony István.

I.

A jövő, 1896-ik évben ezer esztendeje lesz már annak, hogy a magyarok ősei Árpád vezérrel az élokön, elfoglalták a Duna-Tisza mentét s ezen a tettel-mézzel folyó Kánaánon megállapították Magyar országot. Sok dicsőséget aratott a magyar nép ez alatt az ezer év alatt a harcmezőkön; sok viszontagságon is ment keresztül; de jó és balsorsban egyaránt megmaradt mindenkor magyarnak, szabadságszerető büszke népnek, amelynek Árpád óta van már alkotmánya s amely az ő alkotmányának a védelmében páratlan példát adott a világ minden szabadságszerető nemzetének.

Ezer éves dicső múlt után, amelynek oly sötét időszakai is voltak, minők a tatárjárás, a mohácsi vész s a törökhódoltság; ma is fenáll az aránylag kis magyar nemzet, s ámbár sokáig védőbástyája volt egész Európának a pogányság inváziója ellen, pótolni tudta nagy nemzetközi előrsi szolgálatában szenvedett hátramaradását; utól tudta érni a civilizáció magaslatai felé haladó népeket; beállott azok előre törő soraiba s most nemes bizonyítékát készíthet annak, hogy elfoglalt helyét a fejlődés minden képességével s a haladáshoz szükséges erővel állotta meg.

Ezt a bizonyítékot a jövő évi budapesti millenniumi kiállítás sorozatán s az ezzel kap-

csolatosan elkészülő nagy nemzeti alkotásokkal együtt fogja Magyarország a művelt világ ítélete alá bocsátani.

Amit a magyar állam mai területén 322,310 kilométeren, az ország tizenhatszáz millió főnyi lakossága a magyar haladás és műveltség dokumentumaiként összehordhat egy nagyszabású nemzeti közkinctárba: azt mind látni fogjuk a millenniumi kiállításon. Ami a magyar nép és magyar föld nemzeti sajátága, érdekessége, termelése: az együtt lesz egy rendszeres, óriási gyűjteményben, hogy örvendhessenek neki azok, akik mindazt a magokénak vallják s hogy rokonszenven és barátságos indulatokat keltsenek az életrevaló magyar nép iránt azokban az idegenekben, akik a külföldről jönnek majd hozzánk, mint a mi kedves vendégeink. Ha idegenek is ők nekünk vörök és laji származásuk törvénye szerint, de édes testvéreink mindnyájan a humanizmus alapján s az emberiség közös nagy érdekének, a civilizációnak a szolgálatában.

Am azt, amit Magyarország a mai napon mint haladásának fokát felülmutatni képes, megtalálhatnók részletekben itt-ott, ünnepies kiállítás nélkül is; hisz' a műveltség félreérthetetlen nyomokat és jeleket hagy mindenben, a mit a magasztos hatalmába kerít; s a fejlődés egyik nagyerejű harczoza, a nemzeti ipar, ezer meg ezer változattal tárja ki produktumait, bármerre forduljon is a kíváncsi szem.

De a múlt idők érdekes maradványai, egy nemzet ezeréves történelmének a fennmaradt emlékei, némely esetben a fenyegető semmivá válástól szerencsésen megmentett ereklyéi, nem kínálkoznak uton-utfélén, hogy gyönyörködünk bennök, vagy hogy a tanulságokat levonván belőlük: épüljünk általok. A múlt eszendők elviszik magukkal a bennök fogartatott aktualitást, s a mit az új idők kívánalma, divatja, haladása immár muzeumokba valónak ítélt: nem kerül az többé különös ok nélkül a maga egykori fényével a nyüzsgő, eleven világba. Arra, hogy az ily létű érdekességek ismét felszínre kerüljenek s a nagyközönség érdeklődésének a középpontjává tétessenek, csak ugyan ritka alkalom kell, olyan, a minő a mi ezredéves kiállításunk lesz. S ez a történelmi nevezetességű, a magyar nemzet életében örökké páratlan fontosságú kiállítás teljesíteni fogja e részben is hivatását; élénk fogja tárni mindazt, a mi a honfoglalás óta mint jellegzetes magyar alkotás ismeretes; az ősmagyar honfoglaló harcsoz földi maradványairól átröpülhet majd tekintetünk az első keresztény magyar királyoktól ránk maradt örökségre, végignézhettük emlékeinkben a letűnt századokat; kronologikus sorrend szerint tűnődhetünk

el azon, hogy mily fokozatokban fejlődött Magyarország oda, a hol ma van.

Az egész eputcsoport az ugynevezett Séchenyi szigeten van, amelyet tisztavízű szép tó vesz körül, úgy, hogy a néző már messziről egy külön világot sejt abban a regényes csoportban, amelynek középkori vára, kastélya, temploma megannyi remek utánzata egy-egy meglevőnek, amelyhez a valóságban a magyar nép multja fűződik. Ott lesz a byzanci román izlésű csarnok, amely a magyarok első feikent királyának, szent Istvánnak a korát jellemzi (ebben fogadja majd a király a hazai és külföldi küldöttségeket); ott lesz a vajda-hunyadi vár csodás hűségű utánzata, amely élénk varázsolja még restaurált állapotában is a nagy Hunyady János országhormányzó emlékezetét: a XIV—XV. század ez egyetlen megmaradt nevezetes épülete után a XVI—XIX-ik század építészeti emlékei következnek: a régi gazdag magyar főurak ősi kastélyai.

S ezekben az érdekes s a multból ide varázsolat épületekben lesz benne mindaz, ami emlék a megfelelő korszakból, mint történelmi kincs megmaradt nekünk, magyaroknak. Itt lesznek a régi magyar királyok kincsei, úgy az anyagi, mint a szellemi értékűek, minők a nevezetes történelmi okmányok és könyvek, ez utóbbiakból például a híres Corvinák.

Összegyűjtjük itt a király kincstárának minden magyar eredetű, nagyhirű kincseit; megtalálják idegen uralkodók szives jóvoltából a hozzájuk, külföldre vándorolt magyar származású drágaságokat; a török szultán, a Vatikán, az olasz király, a német császár, az orosz cár s a temérdek külföldi muzeum mind kitűnő előzékenységgel bocsátja erre az alkalomra a kiállítás rendelkezésére, a mi magyar műkincs, ereklye, emlék ma már az ő tulajdona. S mindenekelőtt ott lesz minden magyar ember összes magyar vonatkozású, féltve őrzött drágasága, legyen az kép vagy szobor, vagy ékszer, vagy ruha, vagy fegyver.

A vajda-hunyadi vár földszintjén levő lovagteremben pedig a hadtörténelmi emlékek gazdag csoportját találjuk a magyar hősookról maradt ereklyékkel együtt; a többek közt például II. Lajosnak, a mohácsi nagy csatában elesett ifjú magyar királynak a pánczéltöltőzetét.

S ennek a romantikus izű, de teljesen igaz alapokon nyugvó történelmi csoportnak a kiegészítésül lesz a millennium folyamán egy a maga nemében még eddig a földkerekségen páratlanul álló olyan díszmenet Budapestben, amelyre bizonynyal egész életében visszaemlékeznek majd a ki megnézi.

A Vágó Pál festőművész tervezete millenniumi történelmi nagy díszmenet ez

Egy hatalmas, gyönyörű, komoly felvonulás a mult nagy alakjainak a személyesítésével. Elkezdve Árpádtól, akit a hét vezér s a kacagányos magyar leventék kísérnek lóháton, ezer év előtti korból öltözetben. Maga a honfoglaló vezér hófehér lovon, körülötte a pusztaszeri vérszerződés alkotmányos bajnokai. Azután az első magyar király, oldalán Asztrik püspökkel, a nagy hittérítővel; nyomukban a szent kereszt alatt vonuló proceszsió, amely magával ragadja a pogány magyarságot s a keresztnek nyeri meg a nemzet fiait. Megelevenül az egész magyar történelem: ami dicső, kimagasló volt benne, azt ábrázoljuk újra és látni fogjuk nagy királyainkat, amint egymás nyomdokaiba lépnek és újra letűnnek, mint hulló meteorjai az évszázadoknak. Ott lesz Nagy Lajos, ott lesz hollós Mátyás király, ott lesznek a Habsburgok, a hadverő vitéz fejedelmek Erdéjének. S meglátjuk újra ezernyolczszáznegyvennyolczat, a magyar nemzet szabadságharczának a kimagasló alakjaival; aztán következik a nagy kibékülés a király és a nemzet között: az 1867-iki kiegyezés!...

Ezer esztendőt nem támasztottak még így fel sehol a világon!

S ehhez a nagyszabású történelmi színjátékhöz az egész Magyarország minden megyéjébe állítja fiait közül a résztvevőket, a szereplőket; ott lesz a menetben ur és paraszt; ott lesz az egész ország. A gazdag ur maga állítja ki pompás, költséges ruháját; az egyszerű nép fiáról a megye gondoskodik. Minden lovas, aki ott szerepel, becsületére fog válni annak a közmondásnak, hogy lóra ter-

hogy visszatükröződjék benne ama kor élete, melyet a történelem „Törökvilág Magyarországon” néven nevez.

Mert nemesek formákról, nemesek épületekről van szó. Maga a vár házaival, bástyáival, mecsetté alakított templomaival, minarettjeivel csak korból kerül ki a magyar történelem, melyet a maga eredetiségébe, sajátágába visszaadni törekvenek azok, akik magukra vállalták Ós-Budavára felépítését, és e nevezetes korszak életének bemutatását.

Nap-nap után más-más lesz a kép, mely a török hódoltság vésteljes napjait tükrözi vissza. Ha még diadalmas hadjáratról tér vissza a budai basa, és serege rabláncra fűzve hajtja maga előtt a rabságha került népet. A janicsárok zenéje harsogva kíséri a győzedelmes hadakat. Holnap a mecsettbe száll a basa, hogy hálát adjon Allahnak a diadalért, Bogláros bégei, szeresen testőrei kísérik és meghajol előtte Ós-Budavára népe. — Harmadnapon már harci riadó veri fel a dözsölő janicsárokat és a tört bástyárasen lösi küzdelem után vonulnak be a magyar hajdúk, a fülhód, mellé tűzve a Szűz-Máriás magyar lobogót. És így tovább. A hadi képeket felváltja a budai polgárság akkori életének változatos megnyilatkozása. Vig szürettek, hangos zeneszóval, csengős, ekhós szekérrel, — vagy talán egy-egy gazdag budai rácz lakodalma, ismét másnapon a budai városbíró választása, és napról napra újabb képeken mindaz, ami jellemzi a kort és a benne élt embert.

Nehéz volna mindet felsorolni.

Korból öltözetek, a régi világ zenéje — danája, művészek jól begyakorolt ének és zenekarok és a látványosságokhoz szükséges, mintegy 300 gyakorlott közreműködő, gyalog és lóháton, lehetővé teszik, hogy

e felvonulások, díszmenetek szemkápráztató pompája, a várbeli épületek élethű keretével kerülve, a leghűbb alakban varázsolják elénk a mult e képeit.

Meszererű lesz a családás, amint a látogató a legifjabb jelentő fénnyesen visszatükröző kiállítás területéről kilép és egy hídon áthaladva, mintegy varázslásra, a családásig hűen utánzot multban leli magát. Már Ós-Budavár kapujában janicsár őrség, vagy a hajdúk csapata fogadja és átélve a bolos-íves kapun, elébe tárul a régmúlt idők nyüzsgő élete.

A piaczon zagyva lármában egyesül a kelet s nyugat prédaleső népe. Nyírott fejű, marcsona tatárok kínálják haragosított prédájukat. Nyalka kurd lovasok rablott paripákra alkusznaak Petneházy déleceg huszáraival. A piacra nyíló utcák boltjaiban arabs és örmény kalmárok kínálják portékáikat. Oszlopos csarnokok aljában fekete kávé szüresülnek az ősz szakállú törökök s a csarnok előtt csengő dobszó mellett járják csábos táncukat a bajaderek. Nehány házzal odább kurucz legények mulatnak a tárogató édes hangjainál.

De im... egyszerűen esend lesz. A műezzin szava hallatszik a minarett erkélyéről, az utcanépet házaiba űzik kivont kardú janicsárok; megharsan a kürt, megszólal a dob és méltóságos lassúsággal vonul fényes kíséretével a mecsettbe a budai basa...

Gyönyörködve nézi majd ezt a mai kor népe, összehasonlítva a jelent, a múlttal, melynek eleven emlékeül épül a magyar dicsőség szimbóluma: a magyarság államfenntartó központja: — Ós-Budavára.

Virág Béla.

mett nemzet a magyar. Az urak mind hies lovasok; a többiek mind kiszolgált huszárok, vagy hamisítatlan magyar csikósok, akik úgy jönnek majd ide a pusztákról a maguk sárkányvérű lovaival.

Ezért a látványért csak érdemes lesz a külföldnek elfáradni hozzánk!

Ujdonságok.

— **Buesú.** Folyó hó 30-án tartja Békés-Szent-András községe védőszentjének ünnepét. Ez alkalomból úgy az istentiszteletet, mint az alkalmi szónoklatot Magyarország legifjabb püspöke: dr. Wolafka Nándor, az országosan ismert kitűnő szónok fogja tartani. November 27-én érkezik városunkba egyik káplánja: Molnár Dezső kíséretében kit városunk községe jól ismer. — Egy napi itt időzés után száll ki Szentandrásra, hogy másnap Szentandrás buzgó híveit remek szónoklatával elragadjja.

— **A vármegyei milleniumi bizottság** Tallián Béla főispán elnöke alatt tartott ülésében a megye háziipari képviselője részére 400 frt utazási általányt szavazott meg. Az ülésben a főispán és az alispán ígéretet tettek, miszerint minden befolyásukkal oda fognak hatni, hogy Békésmegye a millenárius kiállításon és ünnepségeken méltóan legyen képviselve.

— **Koszoru.** Van városunknak egy — különösen a bakfisch és a diáknép körében ismeretes — sőt mi több, közkedveltségű alakja, ez Dobos táncmester, ki minden év őszén, a vándor madarak eltávoztakor megjelen, hogy azokat az álmokat, melyek egy-egy kézi munka fölé hajlott hamis bakfisch fejben, s egy egy latin grammatica fölé hajlott diák agyában megfogamzanak, valóvá tegye és a tánczórakon teljesítse. A bakfisch leányok s szerelmes diákok légyárainak megvalósítója, bús agglegényi lakában egy igen kellemes és vig gondolatra jött, a mely nem egyéb, mint az, hogy városunk néhány szép hölgyét és szemenszedett fiatal embereit a hétnek bizonyos óráiban összegyűjtve kellemes vidámság mellett oktassa a menuette, s egy XIV. Lajos francia király korabeli udvari tánczra. A válogatott társaság, melynek segédlete mellett áldoz a tánc istennőjének Dobos ur — a következő: **Hölgyek:** Kieska Ilonka, Kieska Berta, Miháfi Melán, Lányi Anna, Eszes Ilona, Ponyiczky Giza, Benka Ilona és Benka Jolán úrhölgyek. **Urak:** Schvandtner mérnök, Salacz Ferencz, Laukó Dezső és Pollak Béla ügyvédjelöltek, Nagy Ödön, Biszterszki postatiszt, Papszász Gyula és Plenczner Tóbiás tanárok. A tanulást a szarvasi társaságnak Benka Gyula elnök ur által szíveségből átengedett helyiségében már meg is kezdték, s tekintve az összejövetelek vig hangulatát s feszelen kedélyességét, e vállalat társadalmi életünk elhanyagoltságában igazán hűzágpotló. — Mulassanak a kedves fiatalok, pezsegjen a jókedv! felejtsek el, hogy társasköri összejövetelek már tőbbsé — s köztök még nincsenek! Csapjon magasra a tánc istennőjének oltárán gyújtott láng, s gyujtsa lángra a még netán alvó sziveket is, s aztán, — csak gyorsan a — — — regáléba!

— **Mikor osztják fel a békési ev. esperességet?** A nyáron tartott esperességi gyűlés kimondotta az esperességnak három részre való felosztását s megbízta nt. Áchim Ádám esperest, hogy hívja össze a bizottságot annak idején s intézkedjék, hogy 1896. jan. lére rendbe legyen hozva ez az ügy. Mind eddig azonban ebben a dologban egy lépés sem történt, s így van rá kilátás, hogy az esperesség még továbbra is együtt fog maradni.

— **Vadászat.** A helybeli vadásztársaság a mult héten választmányi ülést tartva, elhatározta, hogy decz. 1-én **K o n t ú r J ó z s e f** kákai birtokán hajtó vadászatot rendez.

— **Tisztújító közgyűlés.** A helybeli ág. ev. egyházi hivatalnokok takarékegyesülete f. hó 19-én tartotta tisztújító közgyűlését, melyen elnökké **B e n k a G y u l a**, főgyűlés, igazgatót, alelnökké pedig **S z i r á c z k y J á n o s**, tanítót, választották meg. A többi tisztviselőnek hivatali éve újévkor járván le, azon ideig ezek tovább viszik tisztüket. — **D a n k ó S a m u** pénztáros számadásainak felülvizsgálatáról szóló jelentést azzal vette tudomásul a közgyűlés, hogy nevezett pénztárosnak a felelősség alól való felmentését a mult évre megadta. Határozattá lett, hogy az egyesület alapszabályai kinyomatnak, hogy így minden tag pontosan ismerhesse azokat. Több folyó ügynek behatóbb megvitatásával ért véget a gyűlés.

— **Statisztikai felelet.** A folyamatban lévő statisztikai összeírásoknál kérdezi az úgynök egyik polgártárs-tól: Van-e baromfia? Van kirek alásam. Hány? kettő kirek alásam, egy fiu meg egy lány. A baromfiak közül mennyi az idei költés? Négy öreg kirek alásom és 12 a felelőségem költése.

— **Árverési hirdetmény.** A gyulai kir. pénzügy-igazgatóság hivatalos helyiségeiben Gyulán, f. év november 25-én az alábbi órákban, a fogyasztási, italadók, valamint szeszitalmérési adó beszedési jog 1896. évi január 1-től december 31-ig, esetleg 1897. és 1898. évekre is árverés útján a következő községekben fognak kiadni: délelőtt 9 órakor **B é k é s**, kikiáltási ár: 42992,29. — Délelőtt 10 órakor **G y u l a - V á r i**, kikiáltási ár: 3000 frt. — Délelőtt 11 órakor **U j k i g y ó s**, kikiáltási ár: 4500 frt. — Délután 3 órakor **K é t e g y h á z a**, kikiáltási ár: 6800 frt.

— **Pénztárvizsgálat.** A szarvasi takarékpénztár felügyelőbizottság f. hó 19-én tartott pénztárvizsgálat alkalmából a pénztárt teljesen rendben találta, s egyúttal helyeslőleg vette tudomásul az igazgató-, és választmányi gyűléseknek főleg az új áruktárra vonatkozó intézkedéseit. Ugyanez alkalommal az új áru r a k t á r czél szerűen berendezett hatalmas épületét is, valamint a készülő s az épülethez vezető sínhálózatot is megtekintette örömmel győződve meg arról, hogy az áruktár forgalma már tényleg megindult.

— **Depreciatio.** A helybeli főgyűmn. protestans tanulósgával decz. 6-án járul a tanártestület úrvacsorához, miután előzőleg a főgyűmn. dísztermében az előkészítő deprecitiot végzi el.

— **Statisztikai összeírás.** Városunkban a mult héten vette kezdetét a mezőgazdasági adatok összeírása, mit a helybeli tanítók végeznek iskoláikban. — A nép persze, mint minden összeírást, ezt is gyanús szemmel nézi, s ez az oka, hogy kitűzött időre nem igen jelenik meg pontosan, s valószínűleg ez az oka annak is, hogy az összeírás megkezdése előtt nagyon felszaporodott a piacon a rendkívül olcsón kínált aprójószág.

— **Tanulói zenekar.** A főgyűmn. tanulósgának a mult héten adott engedélyt a tanári kar egy zenekar alakítására. A zenekar heti két órában a főgyűmn. épületében tanári felügyelet mellett fogja magát képezni. — Örvedetes volna, ha e tanuló ifjúság komolyan hozzájárul a zenei gyakorlatokhoz felélesztené a régi tanulói zenekarok jó hírnevét.

— **Tűzi láрма.** F. hó 22-én délután 4 óra tájban tűzi láрма hangjai verték fel a csendet. A Gabányi féle háznál kemény tűz ütött ki, melyet azonban a hirtelen elősiető szomszedság hamarosan eloltott; úgy hogy mire a tűzoltóság a szivattyúkkal ott megjelent, semmi teendője sem akadt.

— **Jóváhagyott szerződés.** A fogyasztási és italadók bérbé vetele tárgyában a kincstárral kötött szerződés 40000 frt. bőrszeggel — jóváhagyva leérkezett községünkhez.

— **Lezuhant.** Meszjar Pál kömüves, ki a vendéglő építésénél volt alkalmazva, saját vigyázatlanságából a két emeletnyi magas álványról a földre zuhant. — Csabán lakó szülei súlyos betegen szállították haza Csabára.

Irodalom.

— **Millenium történet.** Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő A magyar nemzet története című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) az intézet megjelenő 45. és 46. füzetével a harmadik kötet „Az Anjouk kora” folytatása rövid időre megszakított amennyiben 47. és 48. füzetek a félben maradt második kötet („Az Apádok kora” folytatását képezik. Az Athenaeum r.-társaság azonban akként intézkedett, hogy ugy a második, mint a harmadik kötet rövid pár hónap alatt teljes befejezést nyerjen. Ezekben a második kötethez tartozó füzetekben Marczali Henrik egyet. tanár III. Béla uralkodásának és családi összeköttetéseknek ismertetésével veszi fel az Árpád-házi királyok történelmének megszakított fonalát és a következő V. fejezetben [III. könyv] Halics elfoglalását és a kereszties hadjáratok történetét ismerteti. A IV. könyv „A rendi alkotmány kezdete” címet viseli és Magyarország állami, társadalmi és gazdasági életének új korszakába vezet bennünket, leírva Imre király és Endre herceg életét, valamint a magyar állam területének a Balkán felé terjeszkedését; tüzetesen ismertetvén az akkori belső állapotokat, birtokviszonyokat, a rabszolgák helyzetét stb. A következő fejezetek az egyház és az állam közötti viszonyról, II. Endre adományozásairól, a magyar drámai irodalom egyik legklasszikusabb alkotásának történelmi alapjáról, Gertrud királyné megöletéséről Bánk bán által, végül a II. Endre alatti kereszties hadjáratok történetéről szólnak. Ez a korszak talán a legmozgalmasabb volt hazánk történetében, mert a most már hatalmasan kifejlődött nemzeti öntudat erős ellentállást fejt ki a hatalma delelőjén levő pápaság és az europai idegen áramlat befolyása ellen. Ezekhez a füzetekhez, a melyeknek szövege is igen érdekes, pompásan sikerült műmel-

lékletek vannak csatolva. Így a 47-ik füzethez van csatolva a budai várkapolnában őrzött „Szent István ereklyetartójának” bámulatos tökéletességgel előállított színes fénynyomata és a XIII. század legfontosabb okmányának, melyben „1290 augusztus 31-és Habsburgi Rudolf Magyarországot fiának Albertnek adományozza, — sikerült hasonmása szövegolvassal és magyar fordítással. Ennek a nagybecsű okmánynak eredetije tudvalevőleg a bécsi udvari levéltérben őrzetik. A 48-ik füzethez a derzi unitárius templom XIII. századbeli falfestményének „Szent-László párbaja a kun vitével” — színes másolata van csatolva remek kiállításban. Ugyancsak itt találjuk „III. Béla és hitveso sirjában talált királyi jelvények” fényképét a Magyar Nemzeti Muzeumban őrzött eredetiek után. Ezekben a füzetekben is egymást érik a szebbnél szebb szövegek, a melyek közül ki kell emelnünk a legrégebb magyar kodexnek, melyben egyszersmind a legrégebb magyar nyelvi emlék a „Halotti beszéd” foglaltatik, a deáki misekönyvnek kánon előtti képét és annak a lapjának fénynyomatát, melyen az ősrégi naptár augusztus hava van, már Szent-István magyar király neve napjával. Az egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyed-évre (12 füzet) 3 frt 60 kr., félévre [24 füzet 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
S Z I K E S A N T A L.

Hirdetés.

A Beliczei uti Frankó féle házamban egy utczai, egy udvari szoba s raktárhelyiség azonnal bérbékiadó.

Dr. Haviár Gyula.

2523 tkv.—1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szarvasi takarékpénztár végrehajtatónak Kasnyik Mihály és Kasnyik Judith végrehajtást szenvedők illetve Kasnyik Mihályné, ifj. Kasnyik György és Pollák Béla árverési vevők elleni végrehajtási ügyében a szarvasi 1443. sz. tkjvben A + 1 rsz. a. felvett 3220—250 hrsz. ingatlana 41 frt kikiáltási árban, az A II. 4 rsz. a. foglalt 4773 hrsz. ingatlana 27 frt kikiáltási árban, az A + 3 rsz. a. felvett 6394/a hrsz. ingatlanra 171 frt kikiáltási árban, az A + 4 rsz. a. foglalt 3501—167-a hrsz. ingatlanra 20 frt kikiáltási árban a szarvasi 6147 sz. tkjvben A + 1 rsz. a. foglalt 2374 hrsz. ingatlannak azon 1/3-ad részére mely Kasnyik Judit és Kasnyik Mihály nevéen áll 320 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895 évi deczember hó 7. napján délelőtt 9 órakor a szarvasi kir. járásbírósg árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szarvason, 1895 október hó 19-én.
A szarvasi kir. jbiróság mint tkvi hatóság
MÉSZÁROS, kir. járásbíró.

Szoba butor eladás.

Méltóságos Gróf Bolza urak tulajdonát képező szobabeli butorok és házi eszközök folyó hó 24. ma vasárnap délután 1 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, Dely József, számtartó ur lakásán.

H I R D E T M É N Y !

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.
Az első osztályban ki nem húzott **osztály** sorsjegyeknek ezen húzáshoz szükséges megújítása; minden további jogok elvesztésének terhe mellett november 26-ig eszközözendő, és pedig kizárólag a sorsjegyeken jelzett elárusítónál.
Teljes sorsjegyek, melyek az első osztályban nem nyertek, a második húzásban résztvesznek a nélkül hogy ezek megújításának szüksége fennforogna.
Vétel-sorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig egy egész sorsjegy 80 koronáért, egy tized sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért az ismert elárusítónál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak, Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar osztálysorsjáték-igazgató ág.

Egy Millió

1,000.000 korona nyerhető a legszerencsésebb esetben az

államilag  jóváhagyott

Magyar osztálysorsjátékon
melynek
nagy nyereményhúzása

1895. december 6-14-ig ejtetik meg.

Vétel-sorsjegyek

1 egész 40 frt, 1 fél 20 frt, 1 tized 4 frt, 1 huszad 2 frt.
(Portó fejében 5 kr, ajánlott levélért 15 kr. és nyereményjegyzékért 10 kr
Ajánlja és szetküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Nyeremények.

1 jutalom á	600000 korona	600000 korona.
1 nyeremény	400000	" = 400000 "
1 " á	200000	" = 200000 "
1 " á	100000	" = 100000 "
1 " á	50000	" = 50000 "
2 " á	20000	" = 40000 "
2 " á	15000	" = 30000 "
4 " á	10000	" = 40000 "
10 " á	8000	" = 80000 "
27 " á	6000	" = 162000 "
100 " á	2000	" = 200000 "
200 " á	1000	" = 200000 "
1150 " á	200	" = 230000 "
20000 " á	100	" = 2000000 "

21499 nyeremény = 4332000 korona.

Heintze Károly Budapest,
S z e r v i t a - t é r 3 . s z á m .
fő-elárusító sürgöny-cím LOTTOHEINTZE, Budapest.

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyeremény kilátáshoz jusson, — öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásánál a sorsjegyeket egymástól teljesen eltérő számokat állítok össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti áron.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

A szarvasi főiskola alapítványi birtoka 286 (110 négyyszög öles hold) egy tagban fekvő

elsőrendű szántóföld,

közvetlen a vasút mellett 1896. évi október 1-ső napjától számított 12 évre egyesnek, — ki azonban társakat is vehet maga mellé, — bérbe adó.

A birtok kitűnő karban levő gazdasági épületekkel, továbbá egy tágas szoba-, konyha- és kamrából álló lakóházzal el van látva. Átvehető kedvező fizetési feltételek mellett az összes gazdasági felszerelések, nemkülönben az összes labas jóság, valamint a szükséges őszi és tavaszi vető mag.

A birtok és felszerelések minden időben (vasuton a szarvas-mezőhegyesi vonalszakasz Nagy-Rét nevű megálló helye útján.) a részletes bérbeadási feltételek és a felszerelés leltára pedig f. é. nov. 14-től kezdve a főiskola pedellusánál és a szarvasi „Polgári kör“-ben bármikor megtekinthetők.

Írásos ajánlatok 10% bánatpénzzel állatva 1896. év jan. 26 d. e. 10 óráig Nt. Áchim Ádám esperes úrhoz benyújthatók, mely napon d. e. 10 órától kezdve a bérbeadás felett a kiküldött bizottság az írásban, úgy mint a személyesen jelentkezők ajánlatai alapján árverés útján dönteni fog.

A főiskola tanácsának megbízásából.
Kelt Szarvason, 1895. nov. 14. én

Neumann Jenő, tanácsjegyző.

Nyomatott Szarvason Szikes Antal könyvnyomdában 1895.

Hirdetemény.

Van szerencsénk a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására adni, a már 33 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

butor raktárunkat

hol nagy raktárt tartunk mindennemű a mai kor igényeinek megfelelő saját készítményű asztalos és kárpitos butorokban a leg egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig, ugyancsak pamlagok, ruganyos és sodrony ágycetettel, lószőr és afrique matraczok, csinos függönyök és dekorációk, továbbá minden féle pipere butorok és díszlárgyak, tömören hajlitott fa és vas butorok, gyermek kocsik, diófa és arany keretű tükrök és képek stb. melyek esetleg részlet fizetésre is jutányos áron kaphatók,

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esdve, maradunk Szolnokon, 1895 november hóban

kiváló tisztelettel
Barna és Béla,

Olcsóbb és jobb mint a fővárosban